

РЕЦЕНЗІЇ, ІНФОРМАЦІЯ

DOI: <https://doi.org/10.18524/2519-2523.2024.19.317312>

УДК 94(477) “Комаров”

**UKRAINIAN SCIENTIFIC
CONFERENCE “UKRAINIAN
HEART OF ODESA:
MYKHAYLO KOMAROV (KOMAR) –
PUBLIC ACTIVIST, EDUCATOR,
BIBLIOGRAPHER”.**
JANUARY 23, 2024, Odesa

Taras Honcharuk

DSc (History), Professor
Department of History
of Ukraine and Special Historical Disciplines
Odesa I. I. Mechnikov National University
2 Vsevolod Zmiienko St, Odesa, 65082, Ukraine
ORCID iD:
<https://orcid.org/0000-0002-0119-0227>
E-mail: tarasiy2004@ukr.net

Citation:

Honcharuk, T. (2024) Ukrainian scientific conference “Ukrainian heart of Odesa: Mykhaylo Komarov (Komar) – public activist, educator, bibliographer”. January 23, 2024, Odesa, *Chornomors'ka mynuvshyna: transactions of Department of Cossack History in the South of Ukraine*, 19, pp. 151–152.

Submitted: 12.12.2024

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА
КОНФЕРЕНЦІЯ “УКРАЇНСЬКЕ
СЕРЦЕ ОДЕСИ:
МИХАЙЛО КОМАРОВ (КОМАР)
– ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ,
ПРОСВІТЯНІН, БІБЛІОГРАФ”.**
23 СІЧНЯ 2024 Р., ОДЕСА

Taras Гончарук

Доктор історичних наук, професор
Кафедра історії України та спеціальних
історичних дисциплін
Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова
вул. Всеволода Змієнка, 2, м. Одеса, 65082,
Україна
ORCID iD:
<https://orcid.org/0000-0002-0119-0227>
E-mail: tarasiy2004@ukr.net

Цитування:

Гончарук Т. Всеукраїнська наукова конференція “Українське серце Одеси: Михайло Комаров (Комар) – громадський діяч, просвітянин, бібліограф”. 23 січня 2024 р., Одеса. *Чорноморська минувшина*: зап. Від. історії козацтва на півдні України: зб. наук. праць/ за ред. В. А. Смолія. Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2024. Вип. 19. С. 151–152.

Отримано: 12.12.2024

0,15 д.а.

23 січня 2024 р. в досить зручній залі Музею української книги Комунальної установи «Одеська обласна універсальна наукова бібліотека імені М. С. Грушевського» та в онлайн-режимі відбулася всеукраїнська наукова конференція «Українське серце Одеси: Михайло Комаров (Комар) – громадський діяч, просвітянин, бібліограф». Конференція відбулася в день, коли визначному українському бібліографу, письменнику, історичному, публіцисту, громадському та політичному діячу, провіднику одеської «Громади» та «Просвіти» Михайлу Комарову (1844–1913 рр.) виповнилося 180 років.

Окрім вищезазначеної бібліотеки організаторами конференції виступила ціла низка установ: Департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації; Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова; Одеська національна наукова бібліотека;

факультет української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка та кафедра історії України та спеціальних історичних дисциплін

УКРАЇНСЬКЕ СЕРЦЕ ОДЕСИ:

Михайло Комаров (Комар) - громадський діяч, просвітянин, бібліограф

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Первісно захід планувався, як науковий круглий стіл. Однак через значну кількість бажаючих взяти в ньому участь, круглий стіл був було вирішено трансформувати у повноцінну всеукраїнську наукову конференцію. На ній було прослухано 23 доповіді учасників з Одеси, Києва, Львову, Харкова, Умані, Дніпра. Окрім пленарного засідання, робота конференції проходила за двома секціями. Перша секція: «Михайло Комаров: просопографічний портрет», друга секція: «Соратники та однодумці Михайла Комарова».

Багатогранність та масштабність постаті М. Комарова зумовила не лише широку географію учасників конференції, але й розмаїття їхнього професійного складу. З доповідями виступили, як викладачі вишів, так і працівники бібліотек, наукових центрів та музеїв, аспіранти, вчителі.

Серед доповідей, що викликали значний інтерес в першій секції: «Михайло Комаров та його доба в історії Харківського університету» Ольги Вовк; «Михайло Федорович Комаров – уманський період життя 1883–1887 рр.» Дарії Ольховецької; «Михайло Комаров і львівська газета «Діло» Мар'яни Комариці»; «Бібліотека Михайла Комарова: історична доля, особливості складу та історико-культурне значення» Надії Яцун; «Богдан Комаров – український бібліограф, публіцист, природознавець, організатор української освіти на Одещині в 1917–1918 рр.» Людмили Саєнко та Олени Ліненко; «Родина Комарових у матеріалах Одеського літературного музею» Дар'ї Гармидер та ін. По другій секції: «Теми спілкування двох лідерів «Просвіт» Наддніпрянщини – листи М. Комарова до Б. Грінченка» Ігоря Стамбола (одного з ініціаторів проведення конференції); «Михайло Комаров і Трохим Зіньківський: зустрічі й творча співпраця адвоката й офіцера, двох оборонців українського слова» Сидора Кіраля; «До питання щодо можливості типологізації модерних українських «Просвіт» та визначення типу одеського товариства» Людмили Новікової; «Під знаком української ідеї: Іван Франко й Михайло Комаров на перехрестях епох і доль» Богдана Тихолоза; «Михайло Комаров та Іван і Юрій Липи» Світлани Кучеренко та ін.

Слід відзначити досить високу організацію роботи конференції працівниками Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки імені М.С. Грушевського. Зокрема, забезпечення безперебійної роботи електрики для презентацій та онлайн зв'язку (що за умов повномасштабного вторгнення є досить важливим). Чимало доповідей викликали жваві обговорення та дискусії. Також були висловлені рекомендації щодо увічнення пам'яті та популяризації життя і творчості Михайла Комарова. Дякуючи нашим Захисникам, в день проведення конференції не було повітряних тривог, що дозволило учасникам плідно попрацювати. Матеріали конференції увійшли до електронної збірки, яку розміщено на сайті вищезгаданої бібліотеки.